

بسم الله الرحمن الرحيم

خلاصہ مباحث اساسی آزمون ورودی

دکترای تخصصی (Ph.D)

زبان و ادبیات عربی

(متون نظم و نثر «قدیم و جدید»)

تألیف

حمید عابدی فیروزجایی

علی فیلی

حسین مهدی پور روشن

خلاصه مباحث اساسی دکتری زبان و ادبیات عربی (متون نظم و نثر «قدیم و جدید»)

تهیه کننده :	حمید عابدی فیروزجایی، علی فیلی، حسین مهدی پور روشن
ناشر :	پردازش
چاپ اول :	۱۳۸۸
تعداد :	۱۰۰۰
حروفچینی :	پردازش
لیتوگرافی :	پردازش
چاپ و صحافی :	پردازش
قیمت :	۲۰,۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه :	عابدی فیروزجایی، حمید
عنوان و پدیدآور :	زبان و ادبیات عربی (متون نظم و نثر «قدیم و جدید»)/تهیه کنندگان حمید عابدی فیروزجایی، علی فیلی، حسین مهدی پور روشن
مشخصات نشر :	تهران: پردازش، ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری :	۱۲۲ص: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک :	978-964-203-224-2
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
موضوع :	ادبیات عربی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع :	متون نظم و نثر -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع :	دانشگاهها و مدارس عالی -- ایران -- آزمونها -- راهنمای مطالعه
موضوع :	آزمون دوره های تحصیلات تکمیلی -- ایران
شناسه افزوده :	علی فیلی و...
رده بندی کنگره :	۱۳۷۸ خ ۸/ع ۲/۲۵۳۶ PJA
رده بندی دیویی :	۷۰۸/۸۹۲
شماره کتابخانه ملی :	۱۶۲۸۰۹۰

نشر پردازش

تهران: میدان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری، بین فروردین و اردیبهشت پلاک ۱۳۰ و ۱۳۲

دورنگار: ۶۶۴۰۷۴۰۸

تلفن: ۶۶۴۱۱۲۱۹ ۷-۶۶۹۷۵۵۶۱

www.pardazeshpub.com

داوطلب گرامی

انتشارات پردازش افتخار دارد به عنوان اولین ناشر و مبتکر کتاب‌های کارشناسی ارشد با بیش از پانزده سال سابقه فعالیت؛ به یاری خداوند متعال تاکنون موفق به چاپ بیش از پانصد عنوان کتاب در کلیه گروه‌های آموزشی از جمله فنی و مهندسی، علوم پایه، علوم انسانی، علوم کشاورزی، هنر و علوم پزشکی گردیده است.

متأسفانه با وجود عناوین زیاد و استقبال چشمگیر داوطلبان گرامی- حتی تا به امروز این موسسه با مشکلات بسیار زیاد مالی مواجه بوده است و همان‌گونه که تاکنون ملاحظه فرموده‌اید به دلیل این مشکلات قادر به تبلیغات گسترده تلویزیونی و... نبوده‌ایم و تمام رمز وجودی ما بیشتر از طریق معرفی کتاب‌های پردازش توسط اساتید دانشگاه‌ها و دانشجویان به یکدیگر صورت گرفته است و همه دلخوشی ما تماس‌های محبت‌آمیز شما عزیزان و ابراز قدردانی و اعلام قبولی اکثر مشترکان پردازش می‌باشد. اما با وجود تمام این مشکلات به دلیل احساس مسئولیت عمیق برای برآوردن انتظارات شما عزیزانی که از طریق کتاب‌های پردازش در مقطع کارشناسی ارشد پذیرفته شده‌اید و اکنون به کنکور دکتراریسیده‌اید و مدتهاست با تماس‌های مکرر از انتشارات پردازش درخواست چاپ کتاب‌های دکترای را داشته‌اید سرانجام انتشارات پردازش با امید به یاری خداوند متعال و پشتیبانی شما عزیزان، حرکتی دیگر را در راستای کتاب‌های دکترای تخصصی آغاز نموده که نمره این تلاش در حال حاضر آماده‌سازی ۲۵ رشته در قالب بیش از یکصد و پنجاه عنوان کتاب و با هزینه‌ای بالغ بر دو و نیم میلیارد ریال می‌باشد.

به همین دلیل از شما داوطلب عزیز که رمز وجودی و سرمایه ما از اعتماد و خریدهای شما تامین شده و خواهد شد؛ از حضرت‌عالی عاجزانه، ملتمسانه و... استدعا داریم که از تکثیر بسته‌های آموزشی دکترای پردازش جداً خودداری کنید تا پردازش بتواند به واسطه خریدهای شما و دوستانتان ادامه حیات داده و توانایی ارائه خدمات گسترده‌تر و کامل‌تر و پربارتر را به شما عزیزان داشته باشد.

و من... توفیق

حسین کفاشیان

مدیرمسئول انتشارات پردازش

فهرست مطالب

١١- من ديوان جديد..... ٦١ ١٢- قصيدة جرير في مدح عبد الملك بن مروان..... ٦٢ ١٣- من قصيدة لذي الرُّمَّة في الغزل..... ٦٣ ١٤- من قصيدة للكُثَيْب بن زيد الأسدي في مدح بني هاشم..... ٦٤ ثانياً: النثر..... ٦٦ ١- خطبة زياد بن أبيه حين قدم إلى البصرة سنة ٤٥ هـ / ٦٦٥ م..... ٦٦ ٢- خطبة معاوية بن أبي سفيان..... ٦٧ ٣- خطبة لثَقَطُيُّ بن النُّجَّاء..... ٦٧ ٤- خطبة الحجاج بن يوسف الثقفي..... ٦٨ ٥- كتاب عبد الحميد إلى أهله..... ٧٠ العصر العباسي..... ٧١ أولاً: الشعر..... ٧١ ١- من قصيدة لبشار بن برد في مدح يزيد بن عمر بن هبيرة..... ٧١ ٢- مقطوعة لبشار بن برد في الهجاء..... ٧٢ ٣- قصيدة لصريع الغواني، مسلم بن الوليد الأنصاري..... ٧٣ ٤- قصيدة لأبي العتاهية..... ٧٥ ٥- قصيدة أبي تمام في مدح المعتصم بالله..... ٧٦ ٦- قصيدة دُعَيْلُ الخَزاعِي في مدح آل البيت..... ٨١ ٧- قصيدة ابن الرومي في وحيد..... ٨٣ ٨- قصيدة ابن الرومي في رثاء ابنه الأوسط محمد..... ٨٥ ٩- من قصيدة للمُخْتَرِي في وصف الربيع..... ٨٧ ١٠- قصيدة البحري في وصف إيوان كسرى بالمذائن..... ٨٧ ١١- قصيدة لأبي العباس عبد الله بن محمد المعتز بالله الخليفة العباسي..... ٩٠ ١٢- قصيدة أبي الطيب المتنبي في مدح..... ٩١ ١٣- قصيدة المتنبي في هجاء كافور الإخشيدي..... ٩٤ ١٤- قصيدة لأبي فراس الحمداني يخاطب..... ٩٦ ١٥- قصيدة لأبي فراس نظمها في الأسر..... ٩٧ ١٦- قصيدة للشريف الرضي في الغزل..... ٩٨ ١٧- قصيدة لأبي العلاء المعري تتضمن بعض آرائه..... ٩٩ ١٨- من قصيدة لأبي العلاء في رثاء فقيه حنفي..... ١٠٠ ١٩- قصيدة أبي المظفر الأبيوردي في سقوط..... ١٠١ ٢٠- من قصيدة لابن سناء الملك في تهنئة صلاح الدين الأيوبي..... ١٠٢ ٢١- من قصيدة بهاء الدين زهير في مدح..... ١٠٣ ثانياً: النثر..... ١٠٥ ١- عبد الله بن المقفع..... ١٠٥ ٢- عبد الله بن المقفع (من كليله و دمنه)..... ١٠٥ ٣- الجاحظ..... ١٠٦ ٤- الجاحظ..... ١٠٧ ٥- ابن العميد أبو الفضل من رسالة له في التهديد و اللوم..... ١١٠ ٦- بديع الزمان الهمذاني..... ١١١ ٧- من كتاب للفاضل الفاضل..... ١١٥ ٨- التوقيعات..... ١١٨ منايع..... ١٢٢	العصر الجاهلي..... ٧ ١- من معلقة امرئ القيس..... ٧ ٢- من معلقة طَرْفَة بن العبد..... ١٠ ٣- من معلقة زهير بن أبي سلمى..... ١٤ ٤- من معلقة عمرو بن كلثوم..... ١٧ ٥- من معلقة عنتره بن شداد العبيسي (من الكامل)..... ١٩ ٦- من معلقة النابغة الذبياني..... ٢١ ٧- قصيدة دريد بن الصُّمَّة في رثاء أخيه عبد الله..... ٢٢ قصيدة ليبد بن ربيعة في رثاء أخيه أريد..... ٢٦ ثانياً: النثر..... ٢٧ أ- الخطب..... ٢٧ ١- خطبة قُص بن ساعدة الإباضي في سوق عكاظ..... ٢٧ ٢- خطبة هانئ بن قبيصة الشيباني..... ٢٨ ٣- خطبة أكنم بن صيفي يعزّي عمرو بن هند..... ٢٨ ب- الوصايا..... ٣٠ ١- وصية ذي الإصبع القدواني لابنه أسيد..... ٣٠ ٢- وصية عمرو بن كلثوم لابنه..... ٣٠ ٣- وَصِيَّةُ أَكْنَم بن صَيْفِي التميمي إلى طيء..... ٣٠ ٤- وَصِيَّةُ أُمَامَة بنت الحارث إلى ابنتها أم إياس..... ٣١ ١- الحكم..... ٣١ ٢- الأمثال..... ٣٢ العصر الإسلامي..... ٣٣ أولاً: الشعر..... ٣٣ ١- قصيدة بشامة بن خُزَن النهشلي..... ٣٣ ٢- قصيدة قُتَيْبَة بنت النُّضَر في رثاء أبيها..... ٣٤ ٣- قصيدة الخنساء في مدح أخيها صخر..... ٣٤ ٤- من قصيدة لكعب بن زهير في مدح النبي (ص)..... ٣٥ ٥- قصيدة الحطيئة في هجاء الزُّبَيْرَان بن بدر..... ٣٩ ٦- من قصيدة لكعب بن مالك الخزرجي..... ٤٠ ٧- من همزية حسان بن ثابت الأنصاري..... ٤٠ ٨- قصيدة مالك بن الربيع التميمي في رثاء نفسه..... ٤٢ ٩- خطبة أبي بكر الصديق رضي الله عنه..... ٤٣ ١٠- من وصية علي بن أبي طالب كرم الله وجهه لابنه الحسن..... ٤٣ العصر الأموي..... ٤٤ أولاً: الشعر..... ٤٤ ١- قصيدة لقيس بن الملوح (مجنون ليلى)..... ٤٤ ٢- من قصيدة قَطَرِي بن الفُجَاءة..... ٤٧ ٣- من ديوان قيس الرقيات..... ٤٧ ٤- من قصيدة للاحظ في مدح عبد الملك بن مروان..... ٤٧ ٥- من قصيدة لكُثَيْب عَزَّة في الغزل..... ٥١ ٦- قصيدة كُثَيْب في عَزَّة..... ٥٢ ٧- قصيدة الفرزدق في هجاء جرير..... ٥٣ ٨- قصيدة الفرزدق في مدح زين العابدين رضي الله عنه..... ٥٧ ٩- من قصيدة للفرزدق في وصف ذئب..... ٥٩ ١٠- من قصيدة لجرير يناقض فيها الفرزدق..... ٥٩
--	---

سخن اول

انتشارات پردازش برای اولین بار توانست با توکل بر خداوند و با گرد آوردن هیأت تحریریه مجرب منابع لازم را برای آزمون دکتری تخصصی فراهم آورد. این انتشارات در این جهش نو و مبارک و با همت نویسندگان و دانشجویان زیرک تلاش نموده که ذخائر ارزنده‌ای را برای دانشجویان و فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد که در پی کسب مدارج عالی هستند فراهم آورد. در تدوین این آثار که بارها بازخوانی و ویراستای شده، همت همه دوستان پردازش بر آن بود که متنی برای فرزندگان این میهن فراهم آید که از اطناب ممل و ایجاز مخل به دور باشد. همه امید پردازش بر این است که دوستان و خوانندگان در رسیدن به مدارج عالی کامیاب باشند.

مجموعه حاضر جهت آمادگی برای شرکت در آزمون دکتری تخصصی رشته زبان و ادبیات عربی فراهم آمده است. دروس آزمون دکتری تخصصی رشته زبان و ادبیات عربی که توسط انتشارات پردازش تدوین گشته عبارتند از: صرف و نحو، بلاغت، مقاله‌نویسی به زبان عربی و تاریخ ادبیات و نقد ادبی، متون نظم و نثر (قدیم و جدید)، مرجع‌شناسی، زبان تخصصی و کتاب پاسخ تشریحی مجموعه سوال‌های دکتری زبان و ادبیات عربی.

با توجه به عدم وجود منابع دقیق آزمون دکترا سعی شده است که با توجه به تجارب بدست آمده از آزمون‌های سال‌های گذشته، مطالب و مباحث اساسی را که دانشجویان یا فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی ارشد جهت تکمیل، دسته‌بندی اطلاعات و سامان‌دهی چارچوب ذهنی خود در هر درس نیاز دارند، گنجانده شود.

کتاب صرف و نحو خلاصه کتاب سوال‌های برگرفته از شرح ابن عقیل تألیف حسین علی می‌باشد که سعی شده است بهترین سوال‌ها برای هدف مذکور جمع‌آوری شود.

در کتاب بلاغت خلاصه‌ای از مهمترین مباحث معانی، بیان و بدیع به همراه تمرینات حل شده و آراء سکاکی در مباحث مهم بیان می‌باشد.

در کتاب مقاله‌نویسی به زبان عربی حدود ۷۰ مقاله هم جمع‌آوری شده است، که داوطلب را در آزمون‌های کتبی و مصاحبه تمام دانشگاه‌ها بی‌نیاز می‌کند.

در کتاب متون نظم و نثر نیز گلچینی از آثار مثنوی و منظوم ادبیات عربی جمع‌آوری شده است که سعی شده است در حد نیاز ترجمه و شرح داده شوند.

جهت اطلاعات بیشتر درباره منابع و مراجع می‌توانید با شماره تلفن ۰۹۱۹-۶۲۱۵۲۰۴ و ۰۹۱۲-۷۳۵۴۳۶۲ و یا با مراجعه به سایت www.Ar-book.com با مولفین در ارتباط باشید.